

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 23. Tametsi in curandis animarum morbis, sive in absolutionibus
impartiendis, & pœnitentiis injungendis, animarum Medicus, seu
Confessarius, hodie ad amussim sequi non debeat veteris Ecclesiæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

clesia, atque hoc spiritu animata Canones supradictos condidit, qui proinde quâ parte continent media ordinariè necessaria ad servandum divina illa præcepta, censeri nequeunt in desuetudinem abiisse, nec contrariâ consuetudine abrogati esse. Cum dubium non sit Ecclesiæ Canones, quatenus aliquid divini juris admixtum habent, præscriptamque in Evangelio vitæ institutionem interpretantur, firmant, & ad particulares casus applicant, semper obligare. Ut enim S. Thomas ait quolib. 9. q. 15. quantum ad hoc quod iura illa antiqua continent ius naturale, vel divinum, abrogari non possunt per contrariam consuetudinem, ut pote irrationabilem.

CAPUT XXIII.

Tametsi in curandis animarum morbis, sese in abolitionibus impartieris, & poenitentia injungendis, animarum Medicus, seu Confessorius, hodie ad amissum sequi non debeat veteris Ecclesiæ morem; aliquotque tamen imitari debet. Eodem quoque, quo veteres Patres, spiritu debet esse animatus, id est eundem in finem collimare, easdemque, quas ipsi, rationes sibi proponere.

295 Aliud esse ad amissum, qui, aliud imitari, manifestum est ex eo quod Evangelico oraculo, episcopi perfecti sicut Pater vester celestis perfectus est, divinam perfectionem imitari jubeamur, quam ad amissum sive perfectè assequi nobis impossibile est. Itaque quod Medicus animarum aliquotque imitari debeat veteris Ecclesiæ morem in curandis animarum morbis, sive in abolitionibus concedendis, injungendisque poenitentis, inde perspicuum est, quod in curandis animarum morbis Canones supradictos respicere debeat velut normas divino Spiritu dictatas, & totius Orbis reverentiâ conservatas, uti Leo Magnus ait. Nam in quantum Christi & Ecclesiæ filius, agi debet spiritu Christi & Ecclesiæ, quo Canones illi conditi sunt. Qui enim Spiritu Dei agitur (qui Ecclesiæ spiritus est) hi sunt filii Dei. Et, ut præcedenti capite dictum est, in varietate disciplinae, invarianti manet Ecclesiæ spiritus, quo Canones illi sic conditi sunt, ut aliqua ex parte non continent jus purè humanum, sed aliquid divini juris habeant admixtum. Quisquis proinde verè animatus est Spiritu Christi & Ecclesiæ, regulas illas non spernat, ut merito politicas Romanorum, Græcorum, Persarum leges, sed ut aliquid de cælesti institutione declarantes, ad formandos Christianorum mores, saltem quoad ea quæ nym. 272. dixi.

296 Idè ergo sapientissimi Theologi, S. Bonaventura in Confessionali c. 3. p. 1. Angelus de Clavasio in Summa Angelica verbo Confessio 6. n. 7. Bartholomæus de Chaynis Interrogatorii, seu Confessionalis sui p. 4. c. 1. docent quod Confessorius sibi ob mentis oculos proponere debeat Canones poenitentiales, qui lumen sibi, poenitentique afferant; quo videant quemadmodum pro peccati ratione poenitentia agenda & imponenda sit. In tantum ut S. Bonaventura loco citato dicere non dubitet, quod vix nomen Sacerdotis constabit in eo qui Canones poenitentiales ignorat.

297 Idè etiam S. Carolus Borromeus in Sacramentali Ambrosiano (quod virorum pietatis studio flagrantium, & doctrinæ laude clarorum, sexque Conciliorum Provincialium auxilio adjunctis elaboravit, prout in præfatione testatur) tit. Instructio Poenitentia sic ait: Patres docuerunt, quia necessaria admodum sit Sacerdotibus Canonum scientia. Etenim si omnia quæ ad poenitendi modum perti-

nent, non prudentiâ solum & pietate, sed justitiâ etiam metienda sunt, certè norma hæc è Canonibus poenentialibus sumatur oportet. Sunt namque ii quasi Regule quaedam, quibus cum ad culpæ commissæ gravitatem rectè dignoscendam, tum ad imponendam pro illius ratione veram poenitentiam Sacerdotes Confessarii ita dirigantur, ut ubi singula, & quæ ad poenitentis statum, conditionem, ætatem, intusumque contriti cordis dolorem pertinent, accuratè perpenderit; tum demùm poenitentiam judicio ac prudentiâ suâ moderentur. Et in Instrucl. Pastor. p. 2. c. 20. Confessorius Canones poenitentiales ad unguem sciat oportet. Nam quomvis illi possint & debeant secundum prudentis & timorati Confessarii arbitrium mitigari, prout poenitentis contritio, personarum qualitas, diversaque conditio, aliæque circumstantia ostendunt; utilissimum tamen est semper ipsos Canones præ oculis habere, atque ad eos tanquam ad amissum respicere, quantum conveniens erit. Et quidem Confessorius, etsi pro modo antiquo Canonum poenitentiam non habet sequi; tamen poenitenti nonnunquam articulos in iis explicitos tradabit, ut sic ad majorem dolorem adducatur, poenitentiamque leviusculam, quam ipsi dedit (respectivè ad canonicam) alacris exequatur.

Similiter Concilium Mediolanense anni 1565. 298 Constitut. p. 2. tit. 6. monet, ut Confessores canones poenitentiales benè noverint. Et Concilium Bituricense anni 1584. tit. 21. c. 8. Sacerdotes canones poenitentiales discant, ut modum & rationem poenitentia injungendæ melius intelligant. Et Synodus Olsnbrogensis anni 1628. c. 17. §. 8. Requiritur (in Sacerdote) scientia canonum poenentialium. Et Synodus Pragensis anni 1605. anno 1650. jussu Archiepiscopi recusa, tit. de poenit. Confessorii canones poenitentiales memoria mandent, ut singulis criminibus congruam satisfactionem injungere valeant.

Catechismus quoque Romanus de Poenitent. 299 Sacram. c. 113. In irroganda satisfactionis poena Sacerdotes nihil suo arbitrato statuendum esse; sed omnia justitiâ, prudentiâ, & pietate dirigenda existimabunt. Atque ut hæc regulâ peccata metiri videantur, & poenitentes scelerum suorum gravitatem magis agnoscant, opera pretium erit interdum eis significare, quæ poenæ quibusdam delictis ex veterum canonum præscripto (qui poenitentiales vocantur) constituta sint.

Denique Guilielmus Parisiensis de Sacram. Poenit. c. 55. dicit, quod nec dubitandum est, Confessores sequi debere canones poenitentiales, quatenus & fragilitati nostrorum temporum, & qualitatibus poenitentium congruit.

Si canones illos omni ex parte abrogatos sapientissimi illi Doctores, & cum illis S. Carolus Borromeus, & laudata Concilia censuissent, eorum scientiam adèd Sacerdotibus necessariam non prædicassent, nec Confessorios obligassent, ut eos respicerent, velut normam, quam in poenitentis imponendis (eademque est ratio de abolitionibus impartieris) non quidem perfectè assequi, sed imitari deberent, quantum fragilitati nostrorum temporum, & qualitatibus poenitentium congruit.

Jam dicta pluquam sufficiunt ad demonstrandum, quod eodem hodie spiritu Confessorius animatus esse debeat, quo veteres Patres, seu vetus olim Ecclesiâ. Ut verus namque Ecclesiæ filius, Ecclesiæ Matris suæ spiritu esse debet animatus. Idem est autem (ut supra dixi) hodie Ecclesiæ spiritus, qui fuit olim. Neque variatâ disciplinâ exteriori, variatur interior Ecclesiæ spiritus, sed manet semper idem. Quandoquidem ab eodem hodie Spiritu sancto dirigatur, prout olim, ad eundemque finem principalem collimet, & iidem rationibus principalibus in praxi sua movea-

tur. Igitur Confessarius iidem rationibus principibus moveri debet, eundemque siuem principalem sibi proponere. Cum eodem quo Ecclesia spiritum animatum esse nequeat, nisi eundem in finem collimet; eadem prorsus rationes, saltem principales, sibi proponat.

CAPUT XXIV.

Rationes principales, ob quas laboriosam olim penitentiam, ante gravium criminum absolutionem, Patres exegerunt, demonstrant aliquid de rigore illo adhuc hodie retinendum, ad consequendos fines, quos sibi veteres Patres proposuerunt: dammodo non damnetur Ecclesia moderna praxis, juxta quam Confessarius, ante perfectam satisfactionem, us hodie absolutioni beneficium impartiuntur, quos juxta divina Scriptura & Sanctorum regulas, judicant plene conversos.

303 Varias diuturnae laboriosaeque illius penitentiae, dilataeque absolutionis causas Morinus refert 1. 1. c. 14. 15. 16. 17. Et 1. 3. c. 1. & seqq. Et 1. 9. c. 4. Prima ratio, cur tam duras longaeque penitentiae exegerunt, illa est, quam post SS. Patres Tridentinum allegat sess. 14. c. 8. quod scilicet crimina post baptismum commissa vix longaeque graviora essent commissis ante baptismum, Deoque specialiter injuriosa, ratione baptismi, in quo iustificati & amici Dei facti sumus. *Profecto divinae iustitiae ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante baptismum per ignorantiam deliquerunt; aliter vero qui semel à peccato, & aëmoniis servitute liberati, & accepto Dei dono, scientes templum Dei violare, & Spiritum sanctum constipare non formidarunt.*

304 Hanc rationem plurimum illustrat Morinus 1. 3. c. 1. 4. 5. 6. & 7. illustratissimaeque Patrum testimonii confirmat, ostenditque quod idem crimina post baptismum commissa sine magnis fletibus & laboribus regulariter non remittantur, atque idem Sacramentum Penitentiae laboriosius baptismus à Patribus fuerit nuncupatus.

305 Quia verò Patres magnam laboriosamque penitentiam non solum requisierunt in vindictam & satisfactionem majoris eorum gravitatis, sed & ad placandam Dei iram, eaque placatâ obtinendam dispositionem necessariam ad peccatorum veniam; idem laboriosam illam penitentiam ante absolutionem requisierunt.

306 Hanc rationem etiamnum procedere, conspiciendum est ex eo quod nec minus gravia modo sint crimina post baptismum commissa, quam olim, nec facilius sit corruptissimo hoc saeculo divinam iustitiam placare, veniamque peccatorum, & media ad illam necessaria, veram utique solidamque à peccatis conversionem à divina misericordia obtinere, quam primis Ecclesiae saeculis, in quibus longè magis abundabat sanctitas, & longè minus regnabat iniquitas. Interim nihil magis hodie peccatores fugiunt & abhorrent, quam duos penitentiae labores, quibus olim peccatores se lubricissime subieciunt.

307 Secunda ratio fuit, quia animarum vulnera, maxime graviora, sic se habere Patres censuerunt, simili modo curanda, sicut graviora corporum vulnera, quae morâ indigent, ut secundum medicinam leges curentur. Et sicut nimis festina curatio, debitaque ad sanandum rigoris remissio, vulnus corporale non sanat, sed auget; ita & de gravioribus animarum vulneribus Patres senserunt. Sic Cyprianus ratiocinatur in lib. de lap-

sis. Sic Clerus Romanus epist. 31. ad Cyprianum. Sic sancti Martyres & Confessores apud Cyprianum epist. 26. Sic Ambrosius in Psal. 118. in hunc verbum: *miserere mei secundum verbum tuum.* Eadem quoque corporalis vulneris comparatione Patres utuntur, ut ostendant, diuturniore & molestiore penitentia indigere peccatores inveteratos, & lapsos, quam alios.

Si secundo, & tertio, & adhuc frequentius, in eodem loco membra frangantur (ait post Origenem Augustinus serm. 78. de temp.) potest intelligere charitas vestra, cum quantis doloribus vulnus ipsa curanda sunt; & tamen post longas & multas tribulationes, vix erit antequam ad pristinum statum ipsa valeant revocari. Similis ratio in animarum fracturis esse credenda est. Hanc quoque rationem hodie non cessare, per se manifestum est. Si etiam hac in re vulnerum spiritualium curatio simili esse debeat curationi vulnerum corporum; non mirum quoddam Patres, ut spirituales Medici, longas illas & magnas molestias à peccatoribus exegerunt ante eorum curationem, seu sanationem spirituales, etiam imperfectam; quemadmodum Medici corporales eas exigunt ante sanationem corporalem.

Tertia ratio dilatae absolutionis usque ad peccatores penitentiae labores (quam potissimum vocat Morinus 1. 9. c. 4. in fine) fuit quia conversio vera & solida, seu plena (ad validam fructuosamque absolutionem necessaria) praesertim post graviora crimina, paulatim ordinariè acquiritur, & à Deo per bona opera, longasque & serenas orationes gradatim impetratur. Quam rationem capite libri serm. ultimo (inquit Morinus) non indigent explicavimus. Atque ita esse, nos ex Scripturis & Patribus cap. 40. & 41. demonstrabimus. Sequiturque ex ratione prima. Laboriosa namque penitentiae opera, post graviora crimina, non solum necessaria sunt ad satisfaciendum pro poena temporali, quae solvenda speret post veniam peccati; sed & ordinariè ad impetrandam ipsamque peccatorum veniam, evadendamque poenam aeternam (prout ex Scriptura & Patribus ostendimus cap. 41. §. 1. & 2.) Si autem necessaria sint ad obtinendam peccatorum veniam, evadendamque poenam aeternam: per consequens necessaria sunt ad impetrandam dispositionem, sine qua nec peccati veniam peccator obtinere potest, nec aeternam poenam evadere. Hanc etiam rationem hodie procedere certissimum est. Neque enim plena conversionis donum minus hodie, quam olim, requiritur ad veniam peccatorum obtinendam per absolutionis beneficium. Nec facilis vel citius à Deo hodie, quam olim, impetratur.

Quarta ratio fuit, quia antiqui Patres admodum exhorruerunt, ne Sacramenta cum indignis communicarent, atque idem diligentissime semper caverunt, ne quemquam absolverent, quem prius à Deo vel absolutum, vel per plenam conversionis gratiam à Deo visitatum, per Sacerdotum proinde ministerium mox absolventum, quantum homini fas est, non cognovissent. Idem ergo reos graviorum criminum ordinariè non absolverunt, nisi per dignos penitentiae fructus, & laboriosa opera se à Deo vel absolutos, vel (ut proxime dictum est) visitatos ostenderent. Ex dignis namque penitentiae fructibus, & dictis operibus, non ex sola confessione, seu oris profectione, cognoscendam voluerunt plenam animi conversionem, prout infra cap. 48. & seqq. demonstrabitur. Quod cum in ipsa quoque divina Scriptura fundatum sit, etiamnum procedit. Nec minus hodie diligenter cavendum, ne Sacramenta indignis, seu porcis margaritis conferamus; ne proinde eos absol-
vamus, quos à Deo vel absolutos, vel per plenum